

Aan de raad van de gemeente Bloemendaal
Bloemendaalseweg 158
2051GJ Overveen

Overveen, 19 maart 2024

Betreft: aankondiging rekenkameronderzoek Onderwijshuisvesting

Geachte raad,

Conform art 3.2 lid 4 van de Verordening Rekenkamer Bloemendaal 2023 en zoals aangekondigd in het Jaarplan 2024 d.d. 19 maart 2024, informeert de rekenkamer u hierbij over de onderzoeksopzet voor het onderzoek naar het beleid ten aanzien van Onderwijshuisvesting.

Al tijdens een overleg tussen de rekenkamer(commissie) en raadsleden werd onderwijshuisvesting genoemd als één van de mogelijke toekomstige onderzoeksonderwerpen.

Na een vooronderzoek in 2023 heeft de rekenkamer gekozen voor onderwijshuisvesting als onderzoeksonderwerp voor 2024.

Door meer inzicht te verschaffen in verschillende aspecten betreffende onderwijshuisvesting beoogt de rekenkamer een bijdrage te leveren aan de actualisatie van het beleid betreffende onderwijshuisvesting.

De centrale vraag luidt als volgt: in hoeverre beantwoorden de vorming, inhoud en uitvoeringspraktijk van het beleid betreffende onderwijshuisvesting aan landelijke kaders en gemeentelijke doelstellingen, rekening houdend met financiële kaders?

Zie voorts de bijgevoegde uitwerking van het onderzoek. De afronding van het onderzoek wordt verwacht voor einde jaar 2024.

De rekenkamer zal het college verzoeken een contactpersoon uit de organisatie aan te wijzen ten behoeve van de informatieverzameling en afstemming in de uitvoering van dit onderzoek.

Hoogachtend,

Rekenkamer gemeente Bloemendaal,

Mw. B.J. Glashouwer RE RI CISA

Voorzitter

Dhr. Ir. J.J. Bakker

Lid Rapporteur

Onderzoek beleid Onderwijshuisvesting in de gemeente Bloemendaal

1. Achtergrond en aanleiding

Rol gemeente

Gemeenten hebben een wettelijke zorgplicht voor huisvesting van het primair en voortgezet onderwijs en dragen de kosten voor (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding. Hiervoor ontvangen ze een budget via het Gemeentefonds. Deze zorgplicht wordt door gemeenten uitgewerkt in een verordening waarin de 'spelregels' voor schoolbesturen en de gemeente worden vastgelegd. Gemeenten hebben de mogelijkheid hun verantwoordelijkheden door te decentraliseren naar schoolbesturen.

Ontwikkelingen in Bloemendaal

Tot 2018 stelde de gemeente jaarlijks een onderwijshuisvestingsprogramma vast. De gemeente had behoefte aan een integraal, samenhangend meerjarenbeleid. Dit resulteerde in het Integraal HuisvestingsPlan (IHP) voor het primair en voortgezet onderwijs 2018 – 2034 (IHP 2018-2034).

Het doel van het IHP wordt omschreven als: "... dat de gemeente Bloemendaal meer grip krijgt op haar onderwijsvastgoed en bijbehorende investeringen voor de IHP-periode. Daarbij wenst de gemeente een toekomstbestendige invulling te zien van de onderwijshuisvesting voor de langere termijn".

Het IHP 2018-2034 stelt: "Het IHP zal fungeren als strategisch kader voor onderwijshuisvestingsbeleid voor de middellange termijn. De uitgangspunten en kaders uit het IHP worden eveneens vertaald in de Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Bloemendaal".

Onderzoeksplan 2023-2024

Al tijdens een overleg tussen de rekenkamer(commissie) en raadsleden in 2022, werd onderwijshuisvesting genoemd als één van de mogelijke toekomstige onderzoeksonderwerpen. Uit een vooronderzoek in 2023 is gebleken dat dit onderwerp actueel is en dat de rekenkamer met dit onderzoek een beter inzicht kan geven in de situatie betreffende dit onderwerp. Inmiddels werkt de gemeente aan herziening van het IHP. Daartoe is een notitie met mogelijke uitgangspunten opgesteld die op 8 februari 2024 is besproken tijdens een Beeldvormende Avond van de raadsleden en het college.

2. Doel- en probleemstelling

Doelstelling

Door meer inzicht te verschaffen in verschillende aspecten betreffende onderwijshuisvesting beoogt de rekenkamer een bijdrage te leveren aan de actualisatie van het beleid betreffende onderwijshuisvesting.

Centrale vraag

In hoeverre beantwoorden de vorming, inhoud en uitvoeringspraktijk van het beleid betreffende onderwijshuisvesting aan landelijke kaders en gemeentelijke doelstellingen, rekening houdend met financiële kaders?

Deelvragen

a. Wat is de huidige situatie op het gebied onderwijshuisvesting (besturen, scholen, gebouwen, leerlingen, ontwikkelingen) en welk beleid voert gemeente Bloemendaal in dit kader (w.o. verordening, IHP).

- b. Hoe wordt de uitvoering w.o. sturing en beheersing ingericht (taakverdeling/samenwerking met besturen, instrumenten)?
- c. Hoe wordt uitvoering gegeven aan landelijke kaders en eigen doelstellingen?
- d. In hoeverre wordt rekening gehouden met ontwikkelingen rondom onderwijshuisvesting en wensen van scholen en financiële opgaven bij totstandkoming/evaluatie/aanpassing van het IHP?
- e. Hoe is de raad betrokken bij totstandkoming/aanpassing en sturing ihk van onderwijshuisvesting?

3. Afbakening en definities (indien nodig)

Onder onderwijshuisvesting wordt huisvesting van het primair en voortgezet onderwijs begrepen.

4. Referentiekader

Het referentiekader wordt opgesteld op basis van landelijke en gemeentelijke eisen, normen en doelstellingen.

5. Uitvoering

Documentenstudie

In het kader van het onderzoek worden relevante landelijke (o.a. Wet op het primair onderwijs, Programma van Eisen Frisse Scholen) en lokale documenten zoals het Integrale HuisvestingsPlan (IHP), de Verordening onderwijshuisvesting, nota's, vergaderstukken, begrotingsinformatie en onderzoeksrapporten betrokken.

Interviews

De rekenkamer zal interviews houden met:

- Betrokken medewerkers van de gemeente.
- Vertegenwoordigers van schoolbesturen.
- Enkele raadsleden.

Kwantitatieve data

De rekenkamer kan cijfermatige overzichten opvragen om de kwalitatieve informatie te valideren en/of te contextualiseren, voor zover dat in aanvulling op het lopende traject tot herziening/actualisering van het IHP 2018-2034 zinvol wordt geacht.

Enquête (optioneel)

Na het in beeld brengen van alle betrokken organisaties (onderwijsinstellingen/schoolbesturen) en documentenstudie kan de rekenkamer beslissen om een enquête uit te zetten bij de betreffende organisaties.

Validatie

De conceptverslagen van de interviews worden ter verificatie voorgelegd aan de geïnterviewden en op feitelijke onjuistheden aangepast.

De bevindingen worden voorgelegd aan de organisatie en op feitelijke onjuistheden aangepast. Voor de volledige procedure zie het Reglement van Orde Rekenkamer Bloemendaal 2024.